

Anvisning för schaktarbeten i gatumark

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Anvisning för schaktarbeten i gatumark	Anvisning	2026-05-05	Förvaltningschef
Adminstrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	5	25SBN66	2027-12-31
Dokumentinformation	Anvisningar för grävning i gatumark		
Dokumentet gäller för	Verksamhetsområde för gator och vägar		

1. Inledning

1.1 Syfte

Denna anvisning reglerar schaktarbeten i kommunens gator, allmän platsmark och kvartersmark där Piteå kommun är huvudman. Anvisningen gäller för alla entreprenörer, byggherrar och ledningsägare som ansöker om schakttillstånd för att utföra schaktarbeten i kommunens gatu- och vägområde, inklusive gångbanor, trottoarer, cykelbanor, torgytor och andra allmänna platser. Syftet är att säkerställa trafiksäkerhet, framkomlighet, god arbetsmiljö samt att återställning sker med sådan kvalitet att anläggningens tekniska livslängd inte försämras.

1.2 Allmänna bestämmelser

Piteå kommun är väghållare för kommunala gator och ansvarar för trafiksäkerhet och framkomlighet. Schaktarbeten ska planeras och utföras så att störningar och risker för trafikanter, tredje man och befintliga anläggningar minimeras. Arbeten ska utföras enligt senast gällande AMA Anläggning samt respektive ledningsägares föreskrifter.

2. Tillstånd

Schaktning får endast ske efter beviljat schakttillstånd.

Trafikanordningsplan krävs alltid vid schaktning på allmän platsmark och kvartersmark med kommunalt huvudmannaskap. Trafikanordningsplanen kan ansökas i samband med schakttillståndet. Samtliga arbeten som sker på kommunal gata ska följa Sveriges kommuner och regioners handbok "*Gatuarbete i tätort*". Trafikanordningsplan ska innehålla skiss över arbetet som ska utföras av sökande och vara inskickad till Samhällsbyggnad senast två veckor innan arbetet påbörjas. Vid akuta arbeten ska trafikanordningsplan skickas in senast nästkommande arbetsdag. Ansökan om trafikanordningsplan och schakttillstånd görs via kommunens E-tjänst som finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Tillfällig användning av offentlig plats ska ha tillstånd från Polismyndigheten. Avgift tas ut enligt gällande taxa.

3. Sökandes ansvar

Sökanden ska innan schaktarbete påbörjas utföra ledningskoll och kontakta samtliga berörda ledningsägare.

Sökanden ska ansvara för korrekt utsättning av ledningar samt ansvarar för skador som uppstår i samband med arbetet och att dessa åtgärdas.

Arbetsområdet ska hållas i gott och säkert skick fram till godkänd efterbesiktning. Även angränsande ytor ska hållas i sådant skick att renhållning och vinterväghållning kan utföras.

Störningar såsom damm, buller, spill eller lukt ska förebyggas. Förorening av mark och vatten får inte ske.

Trafikavstängningar och skydd av öppna schakter ska utföras enligt godkänd trafikanordningsplan, gällande bestämmelser och enligt handboken *Gatuarbete i tätorts krav på avstängningsutrustning*. Om anvisningarna inte följs har Piteå kommuns gatuavdelning, efter samråd, rätt att vidta åtgärder på sökandens bekostnad.

4. Utförande

4.1 Förbesiktning

Sökanden ska kalla Gatuavdelningen till förbesiktning innan arbetet påbörjas. Om träd/buskar berörs ska även representant från Parkavdelningen kallas. Gatuavdelningen ansvarar för att förbesiktningen protokollförs samt fotodokumenteras alternativt filmas. Vid förbesiktningen ska Gatuavdelningen ges möjlighet att lyfta frågan om kompletterande åtgärder i anslutning till schakt exempelvis svackor, krackelerad asfalt vilket i så fall bekostas av Gatuavdelningen.

Förbesiktningen ska omfatta följande punkter:

- Arbetsområdets omfattning
- Gatans och övriga trafikaneläggningars standard
- Vägmarkering, skyltning
- Växtlighet och mark som berörs av arbetet, även upplag, transporter och gångtrafik
- Värdet av träd och buskar som måste tas bort på grund av arbetet
- Synliga skador
- Skyddsåtgärder
- Omfattning av återställning.

4.2 Miljö

Arbetet ska utföras så att miljöpåverkan minimeras. Spill av olja, kemikalier, cement/kalkbruk eller liknande får inte förekomma. Uppgrävda massor ska sorteras och omhändertagas enligt gällande regler. Vid arbetet får vatten som innehåller fett, lera, betong, borrhax eller liknande som kan orsaka stopp inte rinna ner i brunnar. Inom Piteå kommun finns vattenskyddsområden för dricksvatten, se mer information på www.pireva.se.

5. Schaktning och återfyllning

Schakt ska utföras med raka och rektangulära kanter. Asfalt ska sågas eller skäras.

Utspetsning skall ske enligt AMA CBB.12 Jordschakt för utskiftning, utspetsning och utjämning för väg, plan o d.

Intilliggande träd och växtlighet skall skyddas. Om arbetet ska bedrivas innanför trädets droppzon eller inom ett avstånd av 5 m från stammen ska detta anges i ansökan. Särskilda skyddsåtgärder kan åläggas sökande för att skydda närliggande växtlighet och träd mot skador. Se: "Bevara träd i staden - Råd och anvisningar vid arbeten nära träd och dess rotsystem".

Borttagen växtlighet ska ersättas.

Återfyllning ska ske utan dröjsmål och enligt senast gällande AMA Anläggning.

Packning ska utföras så att framtida sättningar inte uppstår. Särskild noggrannhet ska iakttas kring brunnar, ventiler och liknande anordningar.

Överskottsmassor och avfall hanteras av sökande.

6. Återställning

6.1 Ytskikt

Ytan ska återställas till ursprunglig utformning med ursprungligt ytmaterial vad gäller typ av ytbeläggning (asfalt, plattor, kantstenar, smågatsten etc.), plantering, trafikanordningar och övriga anläggningar om inte annat meddelats av Gatuavdelningen. Detta gäller även höjdsättning. Gatuavdelningen har beslutsrätt gällande höjdsättning vid återställning.

Återställning ska i första hand ske med befintlig demonterade kantstenar och i andra hand med likvärdiga kantstenar. Gatuavdelningen förbehåller sig rätten att bedöma likvärdigheten.

6.2 Överbyggnad

Ytor ska återställas till samma överbyggnadstjocklek och höjd som befintlig anslutande yta, om inget annat skriftligen meddelats av gatuavdelningen. Nytt förstärkningslager om minst 400 mm och nytt bärlager om minst 100 mm ska alltid tillsättas vid återställning. Lagren ska uppfylla kraven i senast gällande AMA Anläggning.

Höjdsättning ska godkännas av gatuavdelningen.

6.3 Bitumenbundet bär- och slitlager

Ytor ska återställas med samma bundet bärlager och slitlager om inte annat skriftligt meddelats av gatuavdelningen.

Bundet bärlager och slitlager av asfalt ska utföras enligt senast gällande AMA Anläggning.

Gatutyp	Asfaltstyp
Gång- och cykelväg	ABT11
Lokalgata	ABT16
Huvud-/bussgator	AG22 + ABT16 el ABS

Slitlager av asfalt ska utföras så att avrinning och planhet motsvarar befintlig anslutande beläggning.

Vid avvikelser ska gatuavdelningen kontaktas innan arbetet fortsätter.

6.4 Huvud- och bussgator

Återställning av asfaltbeläggning på huvud- och bussgator ska ske omgående efter återfyllning.

Under vinterperioden ska schakten provisoriskt återställas med slitlager av kallmassa.

Permanent återställning ska ske när tjälen har gått ur marken.

Huvudgator och bussgator ska återställas med minst två lager asfalt bestående av: slitlager av asfalt om minst 40 mm samt bundet bärlager om minst 45 mm. Lagren ska utföras enligt senast gällande AMA Anläggning och anpassas till befintlig anslutande beläggningskonstruktion.

Återställning av slitlager ska ske över minst halv vägbredd och full vägbredd om schakt överskrider halv vägbredd.

6.5 Lokalgator

Återställning av asfaltbeläggning på lokalgator ska ske senast 30 dagar efter återfyllning.

Under vinterperioden ska schakten provisoriskt återställas med slitlager av kallmassa.

Permanent återställning ska ske när tjälen har gått ur marken.

Lokalgator ska återställas med slitlager av asfalt om minst 40 mm.

Återställning av slitlager ska ske över minst halv vägbredd och full vägbredd om schakt överskrider halv vägbredd.

6.6 Gång- och cykelvägar

Återställning av asfaltbeläggning på GC-vägar ska ske omgående efter återfyllning.

Under vinterperioden ska schakten provisoriskt återställas med slitlager av kallmassa.

Permanent återställning ska ske när tjälen har gått ur marken.

Gång- och cykelvägar ska återställas med slitlager av asfalt om minst 37 mm.

Återställning av slitlager ska alltid ske över hela gång- och cykelvägens bredd.

6.7 Gångbana betongplattor

Återställningen av ytlagret sker i en etapp.

Minimikravet är att befintligt ytlager tas bort på hela bredden av gångbana < 2,25 m. På gångbanor > 2,25 m ska befintliga plattor 35 x 35 läggas om till 70 cm utanför schaktkant. Befintligt sättgrus tas bort på hela bredden. Sättsandlagret ska vara max 30 mm och jämntjockt och packat enligt gällande föreskrifter.

När lägningsarbetet är klart ska hela ytan eftersändas med fogsand så att fogarna blir helt fyllda. Inom 10 dagar ska ytan kontrolleras och eventuell fogsand kompletteras, vilket ska fortgå till dess fogarna är helt täta. Efter detta ska ytan rensas.

6.8 Gångbana – Möbleringszon – Smågatsten/Storgatsten

Återställningen av ytlagret sker i en etapp.

Befintliga smågatstenar ska lägga om till 50 cm utanför schaktkant. Sättsandlagret ska vara max 30 mm och jämntjockt och packat enligt gällande föreskrifter. Packning av stenyta ska utföras direkt efter fogfyllning med vibroplatta eller vibrovält som har gummivals.

När lägningsarbetet är klart ska hela ytan eftersändas med fogsand så att fogarna blir helt fyllda. Inom 10 dagar ska ytan kontrolleras och eventuell fogsand kompletteras, vilket ska fortgå till dess fogarna är helt täta. Efter detta ska ytan rensas.

6.9 Vägmarkering, brunnar mm

Ytmarkeringar ska utföras enligt grundregler i Vägmarkesförordningen (VMF 2007:90).

Vägmarkeringar som i samband med schaktarbeten försvunnit ska återställas med samma typ, färg och massa. Markeringar för stopplinje, väjningslinje och övergångsställe ska alltid ersättas inom 20 arbetsdagar efter utförd återställning. Gäller oavsett om det är en tillfällig återställning eller inte.

Brunnar och avstängningsventiler mm ska justeras till en nivå 10 mm under slitlageryta. Passram min. 70 mm ska ingå vid fasta anordningar.

Borttagna och skadade utrustningar, vägmärken, och distanseringar ska återställas i ursprungligt skick alternativt nya som gatuavdelningen godkänner.

7. Efterbesiktning och garanti

Sökanden ska kalla gatuavdelningen till efterbesiktning när arbetet är färdigställt. Gatuavdelningen ansvarar för efterbesiktningen protokollförs. Efterbesiktningen följer upp den utförda förbesiktningen enligt 4.1.

Garantitiden ska vara två (2) år från godkänd efterbesiktning.

Fel eller sättningar som kan hänföras till arbetet ska åtgärdas av sökanden.

8. Påföljder

Gatuavdelningen har rätt att omedelbart avbryta arbete om trafiksäkerheten äventyras, tillstånd saknas, anvisningarna inte följs eller påtalade brister inte åtgärdas.

Kommunen får då färdigställa arbetet på sökandens bekostnad med gällande ramavtalspartner.

Antagen av Teknik- och servicenämnden 2009-03-09 § 19
Reviderad av Teknik- och servicenämnden 2013-10-18 § 93
Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2019-04-25 § 92
Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2023-03-29 § 42
Antagen av förvaltningschef 2026-05-05